

**KNJIŽNIČNA USLUGA ZA SLIJEPE I SLABOVIDNE : STANJE I PERSPEKTIVE :
ZBORNİK RADOVA / UREDILA DIJANA SABOLOVIĆ-KRAJINA. KOPRIVNICA:
KNJIŽNICA I ČITAONICA "FRAN GALOVIĆ" KOPRIVNICA, 2013.**

Sonja Roknić, dipl. knjižn.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

sonjar@gskos.hr

Zbornik "Knjižnična usluga za slijepe i slabovidne : stanje i perspektive" sakupio je radove nastale na temelju izlaganja na istoimenom stručnom skupu održanom u Koprivnici 18. studenoga 2011. Cilj skupa bio je utvrditi smjernice za kvalitetnije pružanje knjižnične usluge u Hrvatskoj za sve one koji ne mogu čitati standardni tisak.

Prvi dio zbornika sastoji se od članaka nastalih na temelju pozvanih izlaganja. U prvom radu "Stanje, iskustva i perspektive knjižničnih usluga za slijepe i slabovidne u Hrvatskoj" autorica Sanja Frajtag kratko se osvrnula na povijest razvoja organiziranih knjižničnih usluga za slijepe i slabovidne u Hrvatskoj. Naglašava važnost uključivanja ove grupe korisnika u život zajednice i društva pri čemu je nužna kvalitetna suradnja Hrvatske knjižnice za slijepe i narodnih knjižnica. Zaključuje da nacionalna politika disperzije ovakvih usluga treba obuhvatiti širu kategoriju korisnika, tj. sve one kojima standardni tisak nije dostupan kao npr. korisnicima s disleksijom, disgrafijom, motoričkim oštećenjima i sl.

U idućem članku pod nazivom „Knjižnične usluge za osobe koje ne mogu čitati standardni tisak u Hrvatskoj s aspekta Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama Hrvatskoga knjižničarskog društva“ Dunja Marija Gabriel i Veronika Čelić-Tica dale su prikaz djelokruga ove Komisije koji obuhvaća niz stručnih skupova, predavanja i radionica, projekata te prevođenje međunarodnih publikacija. Cilj rada Komisije

Godina XVIII
Broj 1-2
2014

KNJIŽNIČARSTVO

Glasnik
Društva
knjižničarstva
Slavonije
i Baranje

prvenstveno je usmjeren na poticanje knjižničara u Hrvatskoj u izradi novih knjižničnih programa kako bi se unaprijedile knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama.

Zbog nemogućnosti dobivanja članka u zbornik je uvršten samo sažetak izlaganja Kristine Janc „Knjižnične storitve za slepe in slabovidne v Sloveniji“ (Knjižnične usluge za slijepe i slabovidne u Sloveniji). U Sloveniji se ovim uslugama pristupilo na metodološki način putem izrade studije o stanju knjižničnih usluga te kroz koordinaciju usluga na nacionalnoj razini pod vodstvom Nacionalne knjižnice i nadležnog ministarstva.

U zbornik je također uvršten i sažetak izlaganja pod nazivom „Libraries serving printdisabled persons : international perspective“ (Knjižnice za osobe kojima nije dostupan standardni tisak : međunarodna perspektiva) Koena Krikhaara. On je predstavio projekte triju pokretačkih snaga koje će oblikovati budućnost usluge dostupnog čitanja, a to su IFLA kao svjetski predstavnik knjižnica i informacijske struke od 1927., DAISY konzorcij koji je tvorac standarda za digitalno dostupan sadržaj te Tigar/ETIN, tj. međunarodne projekte kojima je cilj međunarodna razmjena digitalnih sadržaja putem mreže izabranih posrednika.

U drugom dijelu zbornika nalaze se članci nastali na temelju izlaganja o hrvatskoj knjižničnoj praksi. Ljiljana Vugrinec u članku „Pet godina knjižnične usluge za slijepe i slabovidne u Knjižnici i čitaonici “Fran Galović” Koprivnica: rezultati 2006.-2011.“ predstavlja projekt knjižnične usluge za slijepe i slabovidne u koprivničkoj knjižnici kroz sve njegove faze. Posebno naglašava njihov značaj u prenošenju svojih iskustava ostalim knjižničarima kroz tečajeve u okviru Centra za stalno stručno usavršavanje te na domaćim i međunarodnim stručnim skupovima.

Članak „Slijepe i slabovidne osobe u Gradskoj knjižnici “Ivan Goran Kovačić” Karlovac“ autorica Kristine Čunović i Nataše Vojnović predstavlja iskustva karlovačke knjižnice u pružanju usluga slijepim i slabovidnim osobama, kroz nabavu prilagođene računalne opreme te putem raznih programskih aktivnosti koje imaju za cilj senzibilizirati karlovačku lokalnu zajednicu na potrebe slijepih osoba.

O iskustvima šibenske knjižnice pišu Karmen Krnčević i Antonija Miše u svom članku „Usluge za slijepe i slabovidne u Gradskoj knjižnici “Juraj Šižgorić” Šibenik“. Autorice naglašavaju važnost da se članovi Udruge slijepih i slabovidnih potaknu na

korištenje usluga knjižnice te da postanu njeni punopravni članovi i izađu iz društvene izolacije.

Članak „Svi su jednaki, ali neki su jednakiji od drugih“ Emilije Pezer i Tihomira Marojevića govori o aktivnostima Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci pri pružanju usluga osobama sa senzoričkim oštećenjima, tj. slijepim i slabovidnim, gluhim te gluhoslijepim osobama. Naglasak je stavljen na programski sadržaj i niz događanja i radionica ostvarenih u suradnji s udrugama.

Norma Miočić i Denis Rudić u članku „(I) bijeli štap ušetao u Znanstvenu knjižnicu Zadar“ navode aktivnosti koje je knjižnica provela u sklopu projekta pružanja usluga slijepim i slabovidnim osobama. Kao naredni cilj istaknuli su pokretanje nakladničke djelatnosti korištenjem Daisy produkcijskih alata te daljnju edukaciju korisnika, ne samo u Zadru već i unutar Zadarske županije.

Hela Čičko iz Knjižnice grada Zagreba u svom radu „Taktilna slikovnica “Putovanje Mace Lile” predstavlja projekt “Knjižnica širom otvorenih vrata” u kojem posebno mjesto zauzima izrada taktilnih slikovnica. Autorica opisuje nagrađenu slikovnicu koja je sudjelovala na međunarodnom natjecanju u Pragu.

Na tržištu je prisutna velika potreba za izgradnjom zbirke s građom koja je svojim oblikom prilagođena slijepim i slabovidnim osobama. O IFLA-inim smjernicama za izgradnju ovakve zbirke, razvoju zbirke, njezinoj pohrani, pristupu i korištenju piše Amelija Žulj u svom članku „Prilagođavanje građe slijepim i slabovidnim osobama i digitalne zbirke“. Također se navode i primjeri digitalnih zbirki u Hrvatskoj i inozemstvu.

Na kraju zbornika nalazi se članak pod naslovom „Knjižnica je više od posudbe zvučnih knjiga za osobe s oštećenjem vida: pozitivna iskustva članova Udruge slijepih Koprivničko-križevačke županije s knjižničnom uslugom za slijepce i slabovidne“ u kojem korisnica Vesna Babić govori o vlastitim iskustvima stečenim tijekom i nakon implementacije knjižnične usluge za slijepce i slabovidne u svakodnevnu ponudu koprivničke Knjižnice i čitaonice “Fran Galović”.